

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Дніпропетровської** області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2025 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Дніпропетровської області в I кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Дніпропетровської області** у I кварталі 2025 року свідчать, що на тлі війни, високих цін на сировину, матеріали та недостатній попит респонденти очікували нижчі темпи зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Також респонденти негативно оцінювали перспективи розвитку власних підприємств. Інфляційні та девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- незначне скорочення обсягів виробництва товарів та послуг: баланс відповідей – «мінус» 1.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%) (графік 1), у цілому по Україні – 15.6%. Найпесимістичніші очікування були в респондентів підприємств переробної промисловості («мінус» 19.0%), водночас найвищі очікування були в респондентів підприємств торгівлі (55.6%);
- зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, які очікували, що зростання споживчих цін перевищить 10.0%, становила 64.9% (у попередньому кварталі – 64.6%), у цілому по Україні – 60.3%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікувало 93.1% респондентів (у попередньому кварталі – 94.9%), у цілому по Україні – 89.1%;
- подальше погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 1.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.9%), у цілому по Україні – 4.7% (таблиця). Найпесимістичніші очікування в респондентів транспорту та зв'язку, водночас найбільш оптимістичні очікування у підприємств інших видів економічної активності (баланси відповідей – «мінус» 28.6% та 22.2% відповідно);
- збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку: баланси відповідей – 5.5% і 13.3% відповідно (у попередньому опитуванні – «мінус» 3.8% і «мінус» 21.4% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – 20.7% та 19.5% відповідно;
- зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 1.4% (у IV кварталі 2024 року – 2.6%). Водночас респонденти очікували зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 5.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.3%) (таблиця). У цілому по Україні – 13.4% та 2.7% відповідно;
- суттєво нижче скорочення чисельності працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 2.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.5%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 0.6%. Найбільше скорочення чисельності працівників очікували респонденти підприємств транспорту та зв'язку (баланс відповідей – «мінус» 28.6%), водночас респонденти підприємств інших видів економічної активності очікували найбільше зростання чисельності працівників (33.3%);
- зростання цін як на товари / послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва: баланси відповідей – 95.9% та 69.9% відповідно (у IV кварталі 2024 року – 85.9% та 67.9% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на товари / послуги власного виробництва в респондентів торгівлі та переробної промисловості (баланси відповідей – 100.0% та 90.9% відповідно). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину, матеріали, енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- подальше зростання витрат на одиницю продукції: баланс відповідей – 77.8% (у IV кварталі 2024 року – 73.7%). Респонденти також очікували пришвидшення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 60.3% (у попередньому кварталі – 50.6%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також недостатній попит (вплив чинника посилюється) (графік 5).

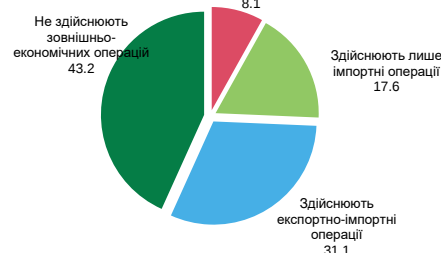
Очікування щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом дещо посилюються (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (27.4%), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткіші (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави були основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів (графік 10).

97.3% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

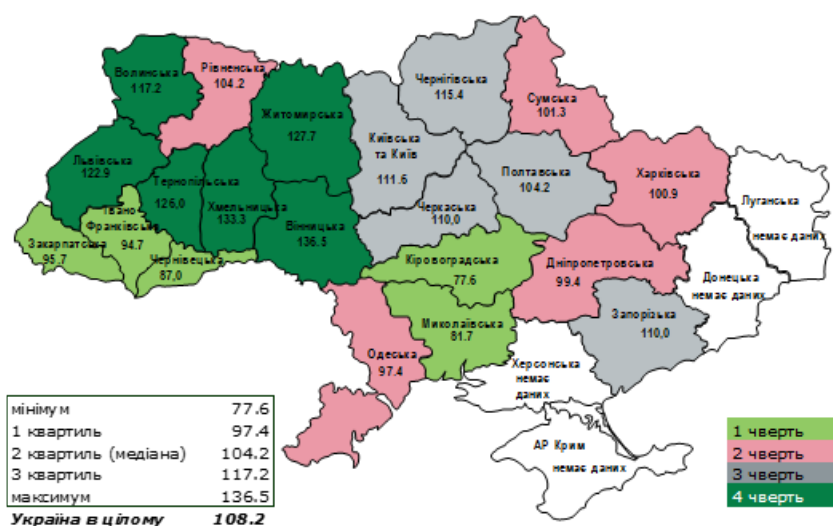
Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 19.2% (у IV кварталі 2024 року – «мінус» 30.4%), у цілому по Україні – «мінус» 3.4%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 25.6% (у IV кварталі 2024 року – «мінус» 19.0%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 18.3% (у попередньому кварталі – 36.0%).

Розподіл респондентів за напрямом діяльності. %

- період проведення – 03–27 лютого 2025 року;
- опитано всього 74 підприємства;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інше.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*картілі - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;

Таблиця. Очікування підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділової активності (за складовими)

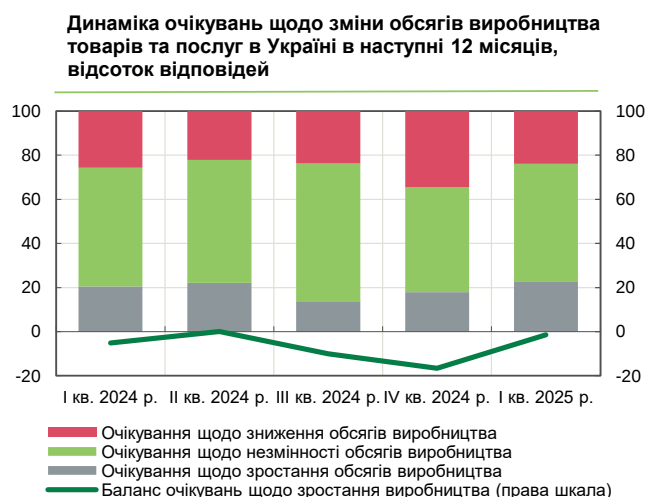
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	0.0	-3.9	-11.1	-8.9	-1.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	7.8	5.2	-6.4	-3.8	5.5
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-2.9	-12.2	-6.8	-9.3	-5.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	4.1	-5.3	-1.3	2.6	1.4
кількості працівників	-7.7	-5.2	-13.8	-11.5	-2.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

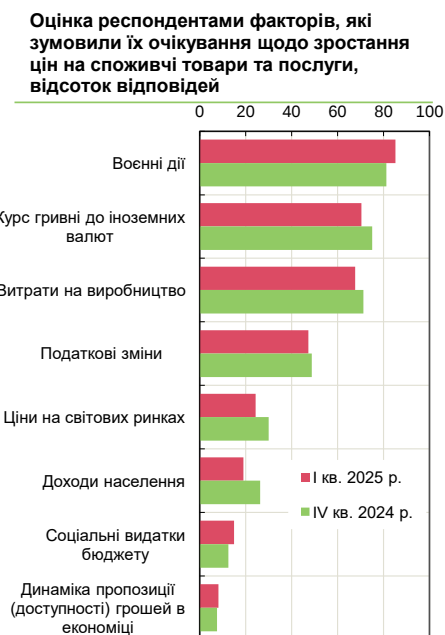
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

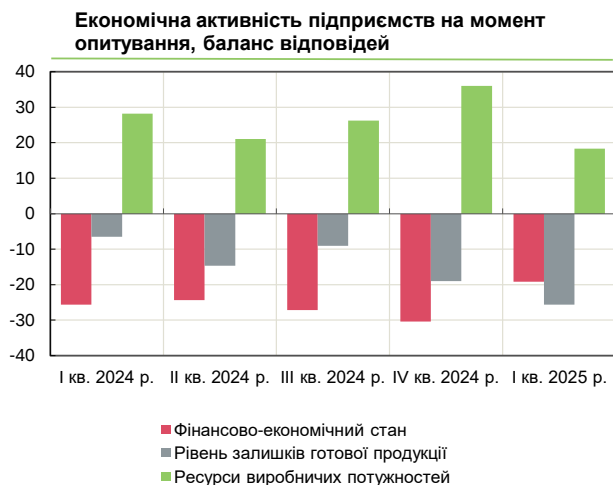
Графік 1

Графік 2

Графік 3

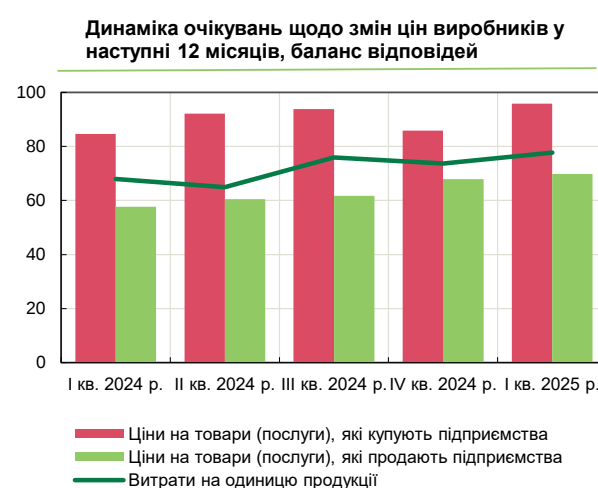
Графік 4

Графік 5

Графік 6

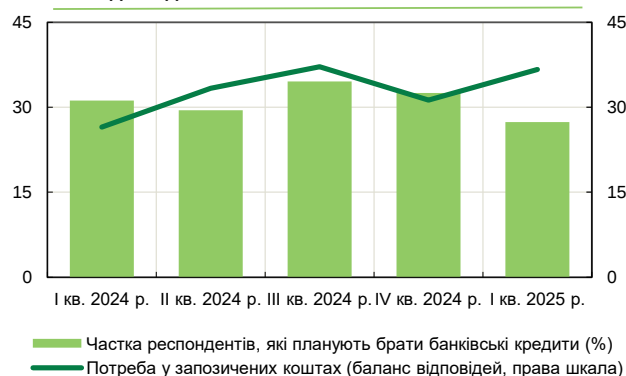
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

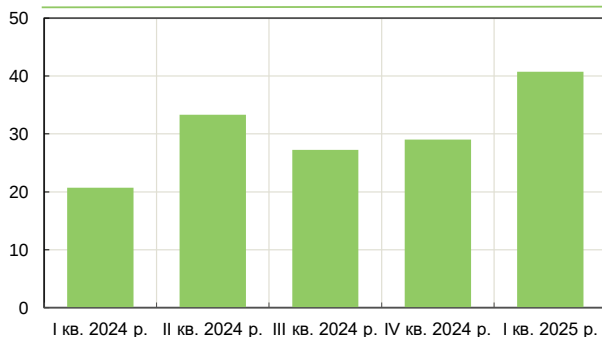
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

